

Museu Diocesà de Lleyda

En l'any 1893 el Bisbe de Lleyda En Josep Messeguer i Costa, va fundar un Museu destinat a servir d'anex a la Càtedra d'Arqueologia Cristiana.

Instal·lat a la primeria en la sala destinada a Biblioteca, dins el nou edifici del Seminari, va passar després a ésser definitivament instal·lat, a peu pla, en l'ala Nord del Seminari Major.

Ben aviat, sota el curós impuls del Bisbe Messeguer, la petita col·lecció inicial va anar convertint-se en un veritable Museu. Es colpidor d'anar seguint en les planes del *Boletín Oficial de la Diócesis*, les recomanacions del Bisbe Messeguer perquè es fessin donatius al Museu, i les anotacions d'entrades de nous objectes que s'hi troben. Comencen a fer-se precioses adquisicions de retaules de la ratlla d'Aragó: s'inicia la col·lecció d'estatuària romànica i gòtica; el Capítol de la Seu de Lleyda ingressa una sèrie d'objectes en dipòsit; el Bisbe de Vich, Dr. Morgades, fa esplèndides donacions d'objectes procedents de Ripoll i d'una col·lecció de monedes; el Museu es va integrant en totes les branques de l'Art i de l'Arqueologia; les seves portes són obertes als estudiosos.

En l'any 1902, el Museu Diocesà de Lleyda comença a escampar la seva nomenada enfora del seu clos, i en l'*Exposició d'Art Antic* organitzada a Barcelona amb motiu de les festes de la Mercè, la seva cooperació, representada, principalment, per catorze imatges de fusta, romàniques i gòtiques, i per quatre imatges gòtiques de pedra, fou guardonada amb diploma d'Honor. Més tard, en 1908, va pendre part, el Museu, en l'*Exposició d'Art retrospectiu* de Saragoça, mereixent ésser distingida la seva participació amb les honors de Gran Premi. Finalment, en la magnífica *Exposició de Creus*, celebrada a Barcelona en 1913, fou representat el Museu, per una lluitada col·lecció.

Però, malgrat aquests èxits assolits, malgrat la seva creixença constant, el Museu havia perdut, des de l'any 1905, la ferma i segura empena del seu fundador. El Bisbe Messeguer havia estat elevat a la Seu arquebisbal de Granada, i des que la seva paternal sol·licitud no vetllava sobre l'engrandiment del Museu, deixem de poder seguir pas a pas la seva història dins les planes del *Boletín Oficial*. Es, però, indubtable, que el Pontificat del seu successor, el Bisbe Ruano, omplert tot ell d'altres preocupacions, no fou massa fecund per a la vida del Museu.

Sortosament, en l'actual bisbe de Lleyda Dr. Miralles Sbert, el Museu ha tornat a trobar un decidit i intel·ligent protector. Han estat fetes noves crides a la generositat dels diocesans perquè hi duguin els objectes arqueològics valuosos que serveixen encara reclosos en llurs cases; s'han registrat altra volta, en la novella revista del Seminari titulada *Esperanza*, les entrades d'objectes amb llur procedència; s'han verificat fruitosos certàmens destinats a fomentar entre els seminaristes l'afició a l'arqueologia; es va arribar a escatir, mercès a enèrgiques i encertades disposicions del Dr. Miralles, la procedència de moltíssims objectes; es va començar, en fi, l'obra de catalogació del Museu. En aquesta obra, així com en la d'organització i sistematització, s'ha distingit el Rvnt. Joan Fusté i Vila, nomenat, pel Sr. Bisbe, Conservador del Museu Diocesà.

La gran importància que té aquest Museu prové, principalment, de les seves col·leccions de retaules i d'escultures. Hi existeixen abundosos exemplars de pintura catalano-aragonesa, procedents de pobles de banda i banda de la frontera d'Aragó on se pot estudiar la història de les mútues influències entre els pintors catalans i aragonesos dels segles XIII, XIV i XV. Potser en aquesta col·lecció del Museu de Lleyda, en els retaules pintats en les riberes del Cinca i del Segre, es troba la resposta a les múltiples conjectures a què ha donat lloc aquest tema. A més a més, recordem que en aquest Museu es guarden els admirables antependis de Treserra, Berbegal i Buira.

Més important és encara la col·lecció iconogràfica del Museu. No hi ha a Catalunya una altra sèrie d'imatges de la Verge que es pugui posar al costat de la que ell posseeix. Des del segle X fins al XVIII, s'hi pot admirar, pas a pas, l'evolució de la iconografia mariana.

Ultra aquestes dues col·leccions principals esmentem, la sèrie dels dotze apòstols procedents de la façana de la Catedral Vella; un esplèndid monetari; robes litúrgiques, creus, relíquiers; ceràmica, moresca, de Lleyda i de Verdú; manuscrits, incunables; el tron de Donya Sanxa, del monestir de Sixena, etc., etc.

Aquestes breus notes seran suficients per encarir el creixement gradual del Museu Diocesà de Lleyda i la gran importància que ha arribat a assolir com a centre indispensable per a l'estudi de l'Arqueologia cristiana a Catalunya.